

Møteprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtested: Marker rådhus, kommunestyresalen
Møtedato: 27.09.2016
Tidspunkt: 18.30

Funksjon	Navn	Forfall	Møtt for
Leder	Kjersti Nythe Nilsen		
Medlem	Morten Andre` Bakker		
Medlem	Roy Gunnar Løvstad		
Medlem	Terje Nilsen		
Medlem	Roger Fredriksen		
Medlem	Marita Bakker		
Medlem	Fredrik Hattestad Nettet		
Medlem	Simen Gunneng		
Medlem	Jan-Mikael Syversen	FO	
Medlem	May Britt Heed		
Medlem	Kent Arne Olsson		
Varamedlem	Gunnar Leren		Jan-Mikael Syversen
Medlem	Sten Morten Henningsmoen		
Medlem	Sylvia Brandsrud		
Medlem	Per Øivind Falkenberg Krog		
Medlem	Thor Asle Mauritzen		
Medlem	Thor Amund Halvorsrud		
Medlem	Tove Granli Foss		
Medlem	Finn Labråten		
Medlem	Benedikte Eugenie Lund Skaug		
Medlem	Lars Oscar Sæther		
Medlem	Kenneth Sirevåg		
Medlem	Karen Eg Taraldrud		
Medlem	Barbro Elisabeth Kvaal		
Medlem	Harald Aastorp Forsberg		
Medlem	Glenn Bjerke		

Følgende fra administrasjonen møtte:

Rådmann Tove Kolstad Skadsheim og Utviklingssjef Vidar Østenby som sekretær.

Behandlede saker: 46/16-58/16

Kjersti Nythe Nilsen
ordfører

Tove Kolstad Skadsheim
rådmann

Saksliste

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Innhold
PS 46/16	16/519	Godkjenning av protokoll
PS 47/16	16/447	Lønnsoppgjør 2016 - budsjettjustering
PS 48/16	16/448	Justering budsjett - innsparing kr 1. million
PS 49/16	14/654	Grimsby barnehage - Rehabilitering eller ny
PS 50/16	16/510	Avvikling Indre Østfold Utvikling IKS
PS 51/16	16/512	Sammenslåing av "Forvaltning, drift og vedlikehold" og "Plan og miljø"
PS 52/16	16/518	Kjøp av leiligheter i Storgata
PS 53/16	16/509	Høring - forslag til ny kommunelov
PS 54/16	16/352	Tertialrapport 2. tertial 2016
PS 55/16	16/116	Eventuell spørretime
PS 56/16	16/440	Skjenkebevilling Rått & Rococco - Hilde Nyborg Braarud

PS 57/16 16/541
**Forslag til lov om endring av lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom
(konsesjonsloven) mv., lov - høring**

PS 58/16 16/542
Felles forliksråd for Rømskog og Marker.

Innkallingen var foretatt i samsvar med reglementets § 4.

Kommunestyrets møte har vært kunngjort ved annonse i Smaalenenes avis og på marker.kommune.no.

25 av 25 medlemmer var tilstede og ordføreren erklærte møtet for lovlig satt.

Ordfører ønsket kommunestyret, representanter fra administrasjonen og tilhørere vel møtt. Det ble ikke stilt noen spørsmål under innbyggernes spørretime.

Møtet startet med at prosjektleder Elisabeth Bråten Engen fra Øst politidistrikt informerte om nærpolitireformen.

46/16

Godkjenning av protokoll

Vedtak:

Protokoll fra kommunestyremøte 22.06.2016 godkjennes.

47/16

Lønnsoppgjør 2016 - budsjettjustering

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Driftsbudsjettet for 2016 justeres for årets lønnsoppgjør slik:

Virksomhet	Budsjetttrammer 2016	Lønnsoppgjør 2016	Nye budsjetttrammer 2016
Sentraladministrasjon	30 610 824	139 472	30 750 296
Marker skole	38 143 500	577 472	38 720 972
Grimsby barnehage	5 339 000	120 716	5 459 716
Familie og helse	20 108 426	178 275	20 286 701
Nav	4 156 500	20 629	4 177 129
Utviklingshemmede	7 890 150	124 988	8 015 138
Marker bo- og service	49 143 500	752 136	49 895 636
Forvaltn, drift og vedl.	18 305 487	179 891	18 485 378
Plan og miljø	2 654 150	24 763	2 678 913
Kultur og fritid	3 309 050	32 150	3 341 200
Bibliotek	1 160 200	4 872	1 165 072
Næring	852 450	9 699	862 149
Sum	181 673 237	2 165 063	183 838 300

2. Utgiften dekkes over «Reserverte bevilgninger» for lønnsoppgjøret: 14900-1400-180

3. Obligatoriske budsjettskjemaer justeres tilsvarende vedtaket.

Formannskapetets behandling/innstilling 25.08.2016:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016

1. Driftsbudsjettet for 2016 justeres for årets lønnsoppgjør slik:

Virksomhet	Budsjetttrammer 2016	Lønnsoppgjør 2016	Nye budsjetttrammer 2016
Sentraladministrasjon	30 610 824	139 472	30 750 296
Marker skole	38 143 500	577 472	38 720 972
Grimsby barnehage	5 339 000	120 716	5 459 716
Familie og helse	20 108 426	178 275	20 286 701
Nav	4 156 500	20 629	4 177 129
Utviklingshemmede	7 890 150	124 988	8 015 138
Marker bo- og service	49 143 500	752 136	49 895 636
Forvaltn, drift og vedl.	18 305 487	179 891	18 485 378
Plan og miljø	2 654 150	24 763	2 678 913
Kultur og fritid	3 309 050	32 150	3 341 200
Bibliotek	1 160 200	4 872	1 165 072
Næring	852 450	9 699	862 149
Sum	181 673 237	2 165 063	183 838 300

2. Utgiften dekkes over «Reserverte bevilgninger» for lønnsoppgjøret: 14900-1400-180

3. Obligatoriske budsjettskjemaer justeres tilsvarende vedtaket.

48/16

Justering budsjett - innsparing kr 1. million

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Driftsbudsjettet for 2016 justeres for følgende i henhold til innsparinger på kr 1 million:

Virksomhet	Budsjetttrammer 2016	Innsparinger 2016	Ny budsjetttramme 2016
Sentraladministrasjon	30 610 824	100 000	30 510 824
Marker skole	38 143 500	300 000	37 843 500

Grimsby barnehage	5 339 000	100 000	5 239 000
Familie og helse	20 108 426	25 000	20 083 426
Nav	4 156 500	25 000	4 131 500
Utviklingshemmede	7 890 150	25 000	7 865 150
Marker bo- og servicesenter	48 143 500	25 000	48 118 500
Forvaltning, drift og vedlikehold	18 305 487	300 000	18 005 487
Plan og miljø	2 654 150	25 000	2 629 150
Kultur og fritid	3 309 050	25 000	3 284 050
Bibliotek	1 160 200	25 000	1 135 200
Næring	852 450	25 000	827 450

Sum	180 673 237	1 000 000	179 673 237

2. Kr 1 million settes av til disposisjonsfond: 15400 – 9400 – 880

3. Obligatoriske budsjettskjemaer justeres tilsvarende vedtaket.

Formannskapetets behandling/innstilling 25.08.2016:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016

1. Driftsbudsjettet for 2016 justeres for følgende i henhold til innsparinger på kr 1 million:

Virksomhet	Budsjetttrammer 2016	Innsparinger 2016	Ny budsjetttramme 2016
Sentraladministrasjon	30 610 824	100 000	30 510 824
Marker skole	38 143 500	300 000	37 843 500
Grimsby barnehage	5 339 000	100 000	5 239 000
Familie og helse	20 108 426	25 000	20 083 426
Nav	4 156 500	25 000	4 131 500
Utviklingshemmede	7 890 150	25 000	7 865 150
Marker bo- og servicesenter	48 143 500	25 000	48 118 500
Forvaltning, drift og vedlikehold	18 305 487	300 000	18 005 487
Plan og miljø	2 654 150	25 000	2 629 150
Kultur og fritid	3 309 050	25 000	3 284 050
Bibliotek	1 160 200	25 000	1 135 200
Næring	852 450	25 000	827 450
Sum	180 673 237	1 000 000	179 673 237

2. Kr 1 million settes av til disposisjonsfond: 15400 – 9400 – 880

3. Obligatoriske budsjettskjemaer justeres tilsvarende vedtaket.

49/16

Grimsby barnehage - Rehabilitering eller ny

Rådmannens forslag til innstilling:

Det bygges en ny kommunal 5-avdelings barnehage, hvor en avdeling foreløpig ikke innredes for drift. Det settes en øvre kostnadsgrense for byggeprosjektet.

Øke kostnader til drift, renter og avdrag utgjør kr 2,5 mill. For å kunne håndtere dagens driftsutgifter og de økte kostandene anbefaler rådmannen at eiendomsskatt kan benyttes i drift.

Oppvekst- og omsorgsutvalgets behandling/innstilling 20.09.2016:

Representanten Marita Bakker (AP) fremmet følgende forslag til innstilling:

Det bygges en ny kommunal 4-avdelings barnehage, og det legges til rette for mulighetene til å bygge en femte avdeling.

Representanten Fredrik Hattestad Nesset (AP) fremmet følgende forslag til innstilling:

Marker kommune kan på bakgrunn av sin økonomiske situasjon ikke få for et nybygg eller en stor rehabilitering av Grimsby barnehage. Marker kommune tar nødvendig vedlikehold av Grimsby barnehage, slik at lokalene fortsatt kan benyttes som barnehage.

For den videre fremdriften av rehabilitering/oppussing av Grimsby settes et pristak på 8,5 millioner kroner.

Votering:

Rådmannens forslag til innstilling	:	0
Representanten Marita Bakker (AP) sitt forslag til innstilling	:	6
Representanten Fredrik Hattestad Nesset sitt forslag til innstilling	:	1

Formannskapetets behandling/innstilling 22.09.2016

Marker Sp v/representanten Sylvia Brandsrud fremmet følgende forslag:

Saken utsettes til Rådmannen har vurdert positive og negative sider ved å rehabilitere Grimsby barnehage.

Kommunen må kjenne til nye krav til godkjenning av barnehager før man iverksetter rehabilitering av Grimsby, evt bygging av ny barnehage.

Om det skal benyttes eiendomsskatt til å drifte en evt ny kommunal barnehage, avgjøres i forbindelse med budsjettvedtak, og skal ikke inn som eget vedtak i denne saken.

Votering:

Det ble votert over Oppvekst- og omsorgsutvalgets innstilling opp mot representanten Sylvia Brandsrud sitt forslag

Oppvekst og omsorgsutvalgets innstilling ble vedtatt med 5 mot 2 stemmer.

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Det bygges en ny kommunal 4-avdelings barnehage, og det legges til rette for mulighetene til å bygge en femte avdeling.

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Spørsmål fra Marker V om habilitet knyttet til Sylvia Brandsrud

Votering om hennes habilitet

Habil: 15 stemmer

Inhabil: 9 stemmer

Fredrik Hattestad Nesset (AP) fremmet følgende forslag:

Marker kommune kan på bakgrunn av sin økonomiske situasjon ikke gå for et nybygg eller en stor rehabilitering av Grimsby barnehage. Marker kommune tar nødvendig vedlikehold av Grimsby barnehage, slik at lokalene fortsatt kan benyttes som barnehage.

For den videre fremdriften av rehabilitering/oppussing av Grimsby settes et pristak.

Votering:

Formannskapetets forslag: 16 stemmer

Hattestad Nessets forslag: 9 stemmer

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016

Det bygges en ny kommunal 4-avdelings barnehage, og det legges til rette for mulighetene til å bygge en femte avdeling.

50/16

Avvikling Indre Østfold Utvikling IKS**Rådmannens forslag til innstilling:**

Marker kommune slutter seg til styrets og representantskapets vedtak om oppløsning av Indre Østfold Utvikling IKS. Det sendes søknad til Kommunal og Moderniseringsdepartementet om godkjenning av oppløsningen.

Marker kommune godkjenner virksomhetsoverdragelse av selskapets reiselivsrelaterte oppgaver til Marker kommune. Det skal innen 1. mars 2017 gjennomføres en evaluering av ordningen og fremmes en sak for kommunene med tanke på videre drift. Fram til denne dato fungerer styret for Indre Østfold Reiselivsfond som referansegruppe for reiselivssamarbeidet.

Formannskapetets behandling/innstilling 22.09.2016:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016:

Marker kommune slutter seg til styrets og representantskapets vedtak om oppløsning av Indre Østfold Utvikling IKS. Det sendes søknad til Kommunal og Moderniseringsdepartementet om godkjenning av oppløsningen.

Marker kommune godkjenner virksomhetsoverdragelse av selskapets reiselivsrelaterte oppgaver til Marker kommune. Det skal innen 1. mars 2017 gjennomføres en evaluering av ordningen og fremmes en sak for kommunene med tanke på videre drift. Fram til denne dato fungerer styret for Indre Østfold Reiselivsfond som referansegruppe for reiselivssamarbeidet.

51/16

Sammenslåing av "Forvaltning, drift og vedlikehold" og "Plan og miljø"**Rådmannens forslag til vedtak:**

Stabsfunksjonen Plan og miljø slås sammen med virksomhet Forvaltning, drift og vedlikehold med virkning fra 01.01.2017.

Stillingen som virksomhetsleder for den nye enheten lyses ut og besettes så snart som mulig.

Formannskapetets behandling/innstilling 22.09.2016:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016

Stabsfunksjonen Plan og miljø slås sammen med virksomhet Forvaltning, drift og vedlikehold med virkning fra 01.01.2017.

Stillingen som virksomhetsleder for den nye enheten lyses ut og besettes så snart som mulig.

52/16

Kjøp av leiligheter i Storgata**Rådmannens forslag til innstilling:**

Marker kommune innleder dialog for å kjøpe de to resterende leilighetene i sameiet i Storgata.

Det gjennomføres salg av tilsvarende eller flere leiligheter som kommunen eier, fortrinnsvis i Joneløkkeveien.

Kjøpesum for leiligheter i Storgata finansieres av salg av kommunale leiligheter.

Ordfører og rådmann gis nødvendige fullmakter til å gjennomføre kjøp og salg.

Formannskapetets behandling/innstilling 22.09.2016:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016

Marker kommune innleder dialog for å kjøpe de to resterende leilighetene i sameiet i Storgata.

Det gjennomføres salg av tilsvarende eller flere leiligheter som kommunen eier, fortrinnsvis i Joneløkkeveien.

Kjøpesum for leiligheter i Storgata finansieres av salg av kommunale leiligheter.

Ordfører og rådmann gis nødvendige fullmakter til å gjennomføre kjøp og salg.

53/16

Høring - forslag til ny kommunelov**Rådmannens forslag til innstilling:**

Det avgis følgende høringsuttalelse fra Marker kommune:

Det er positivt at kommunalt selvstyre lovfestes, og hovedtrekkene i endringsforslag til kommuneloven støttes.

- Flertallets syn i kravet til at kjønnsbalanse ved forholdsvalg skal gjelde når man ser organet under ett støttes, men etter vår vurdering bør det likevel innføres en unntaksbestemmelse for partssammensatt utvalg (PSU), dette ved at folkevalgte medlemmer av PSU unntas fra lovens krav om kjønnsmessig fordeling.
- Kommunen støtter forslaget fra flertallet om at fylkesmannen bør gis beslutningsmyndighet til å koordinere statlige tilsyn. Dersom omfanget av den samlede tilsynsvirksomheten blir for stor, kan dette føre til at tjenesteutviklingen stopper opp. Etter vår vurdering vil foreslått ordning bidra til mindre belastning og mer effektiv gjennomføring av statlige tilsyn.
- Vi mener tittelen administrasjonssjef/rådmann bør beholdes. Den er like innarbeidet som fylkesmann og jordmor. Tittelen kommunaldirektør som er foreslått er allerede i bruk i mange kommuner, og ved kronologiske fremstillinger kan det bli vanskelig å få et tydelig bilde.
- Kommunen anbefaler at betegnelse interkommunalt samarbeid beholdes slik KS også anbefaler. Det er et godt innarbeidet begrep i forhold til de interkommunale selskapene, betegnelsen kommunesamarbeid brukes i dag om vertskommunesamarbeid. Marker kommune er av den formening at kommunene bør beholde muligheten til å opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver jfr. kommunelovens § 27. Den gir oss en fleksibel løsning hvor ikke alle deltakende kommuner behøver være representert i styret.

Marker kommune vil for øvrig understreke betydningen av at departementet igangsetter harmonisering av beslektede lover. Et eksempel på dette er kravene i valgloven til antall underskrifter på listeforslag fra uregistrerte (nye) partier. Dersom kravene til antall underskrifter på et innbyggerforslag øker, bør kravene til antall underskrifter på et listeforslag økes tilsvarende.

Formannskapetets behandling/innstilling 22.09.2016:

Felles forslag til nytt vedtak

Det avgis følgende høringsuttalelse fra Marker kommune:

Det er positivt at kommunalt selvstyre lovfestes, og hovedtrekkene i endringsforslag til kommuneloven støttes.

Flertallets syn i kravet til at kjønnsbalanse ved forholdsvalg skal gjelde når man ser organet under ett støttes ikke. Marker kommune støtter på dette punkt mindretallets anbefaling. Kommunen støtter forslaget fra flertallet om at fylkesmannen bør gis beslutningsmyndighet til å koordinere statlige tilsyn. Dersom omfanget av den samlede tilsynsvirksomheten blir for stor, kan dette føre til at tjenesteutviklingen stopper opp. Etter vår vurdering vil foreslått ordning bidra til mindre belastning og mer effektiv gjennomføring av statlige tilsyn.

Vi mener tittelen administrasjonssjef/rådmann bør beholdes. Den er like innarbeidet som fylkesmann og jordmor. Tittelen kommunaldirektør som er foreslått er allerede i bruk i mange kommuner, og ved kronologiske fremstillinger kan det bli vanskelig å få et tydelig bilde. Kommunen anbefaler at betegnelse interkommunalt samarbeid beholdes slik KS også anbefaler. Det er et godt innarbeidet begrep i forhold til de interkommunale selskapene, betegnelsen kommunesamarbeid brukes i dag om vertskommunesamarbeid. Marker kommune er av den formening at kommunene bør beholde muligheten til å opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver jfr. kommunelovens § 27. Den gir oss en fleksibel løsning hvor ikke alle deltakende kommuner behøver være representert i styret.

Marker kommune vil for øvrig understreke betydningen av at departementet igangsetter harmonisering av beslektede lover

I dag er det 300 underskrifter som skal til for at innbyggerne i kommunen kan få tatt opp en politisk sak som de engasjerer seg i. Forslaget i den nye kommuneloven er å heve dette antallet til 1000. Det vil innebære at nær halvparten av Markers befolkning må skrive under for å få fremmet en sak. 300 underskrifter er mye i Marker, og vi tenker at det er viktig for mindre kommuner at dette antallet ikke blir hevet, og at kommuneloven blir uendret på dette punktet.

Vi ser at det er uheldig om folkevalgte kan bli pålagt taushetsplikt av administrasjonen. Det kan bli et særdeles stort demokratisk problem da gjennom-siktighet vil svekkes. Politikere vil komme til å måtte holde tilbake begrunnelser for stemmegivning og administrasjonen kan i realiteten kneble politikere og dermed folkets tillitsvalgte og ombudsmenn. Det bør i alle fall være mulig å oppheve dette med for eksempel 1/3 av stemmene i utvalget/kommunestyret/komiteen som behandler en sak.

Fellesforslaget enstemmig vedtatt

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Fellesforslag (redigert innstilling fra formannskapet + tillegg fra Marker H v/Karen Taraldrud):

Prinsipperklæring om kommunalt selvstyre

Lovforslagets innledende kapitler legger til rette for å innfri Norges forpliktelser etter det europeiske charteret om lokalt selvstyre. Det antas at Norge på enkelte områder ikke fyller charterets krav på god nok måte. Vel så viktig som prinsipperklæringen er det at lovens enkelte bestemmelser dekker rettsområder som ikke fyller kravene, men vi er usikre på om dette er tilfellet med det foreliggende forslaget.

NOUen påpeker at Norge ikke etterlever charterets krav om at kommunene skal ha rett til rettslig prøving av statsforvaltningens vedtak, og utredningen viser til at fylkesmennenes tilsyn de facto går utover lovhjemmel i noen tilfeller.

Marker kommunes erfaringer bekrefter inntrykket av at kommunene kan ha behov for uavhengig overprøving av fylkesmannens vedtak. Et element som forsterker behovet er at fylkesmannen i noen sakstyper innehar dobbeltrolle som sektormyndighet og megler/klageinstans. NOUen peker på at overprøving kan skje enten ved domstolene eller ved etablering av en egen, uavhengig nemnd. NOUen går ikke nærmere inn i problemstillingen, men nøyer seg med å vise til at annen utredning er igangsatt (kapittel 29.4). Vi ser frem til resultatet av denne. Vi tilføyer at domstolsadgang for kommunene nok vil sikre gode og riktige løsninger, men det er ventelig en betydelig terskel å forsere før kommunene vil gå til søksmål mot fylkesmannen. Kunne man tenke seg å legge prøvingen til Sivilombudsmannen?

Økonomisk frihet:

Lovforslaget § 2-2 tredje ledd sier: Innenfor rammene av nasjonal økonomisk politikk bør kommuner og fylkeskommuner ha frie inntekter som gir økonomisk handlingsrom.

Bestemmelsen er ny. NOUen forklarer at den sikter til at kommunene i hovedsak bør ha inntekter som kan disponeres fritt, og statens finansiering av kommunene må skje innenfor rammene av den nasjonale økonomiske politikken. Bestemmelsen må kanskje ses i sammenheng med at både legalitetsprinsippet og proporsjonalitetsprinsippet slås fast, slik at begrensninger i det kommunale selvstyret ikke bør gå ut over det nødvendige og dessuten ha hjemmel i lov. Det legges opp til betydelig handlefrihet, ikke minst på økonomiske områder.

NOUen viser til charterets bestemmelser om økonomisk handlefrihet for kommunene, som også omfatter en viss adgang til å styre egne inntekter. Deler av inntektene skal komme fra lokale skatter som kommunene innenfor lovens rammer selv kan fastsette (kapittel 2.1.4). Utredningen følger opp med noe ullne drøftinger av finansieringsprinsippet i kapittel 4.9.2.3. Riktig nok setter eieendomsskattelova i dag begrensninger i lovlig skattetrykk av kommunal eiendomsskatt, men grensen er høy, og den kan endres ved alminnelig lovgivning. Det må påpekes at kommunenes muligheter for å fastsette og innkreve skatt bør holdes under klar kontroll via lovgivningen.

Lovforslaget legger opp til å innskjerpe en rekke interne kontrollfunksjoner i kommunene, og dette kan det bli behov for med økt frihet.

Offentlighetsprinsippet

Utredningens kapittel 15 legger opp til å stadfeste det som er antatt praksis om folkevalgtes innsynsrett i opplysninger i kommunene. Slik lovfesting er i utgangspunktet nyttig og rimelig. Våre erfaringer tilsier at innsyn er helt nødvendig, eksempelvis for å kunne vurdere kostnadsbehov i ulike sektorer i forbindelse med budsjettbehandling.

Så lenge det er tale om innsyn i opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt kan brudd på taushetsplikten rammes med lovverkets reaksjoner, både for ansatte og politikere. Vi er enige i at slike opplysninger bør kunne kreves av folkevalgte organer til fremlegging i lukket møte.

NOUen foreslår en bestemmelse som pålegger de folkevalgte taushetsplikt om opplysninger som administrasjonen har bestemt at det ikke skal gis innsyn i. Vi er sterkt skeptiske til forslaget.

Vi er ikke enige i at det kun skal være de folkevalgte organer som samlet og etter avstemning kan forlange innsyn i opplysninger som ikke er undergitt lovpålagt taushetsplikt. For å kunne benytte opplysninger i det politiske arbeidet er det behov for innhenting av opplysninger før møtene. En mulig ordning som derfor bør vurderes, er å gi innsynsrett til politiske partigrupper i tilknytning til saksforberedelse, uavhengig av møtebehandling.

Offentlighetsprinsippet regnes i dag som et grunnleggende demokratisk prinsipp. For opplysninger av slik art at de *kan men ikke skal* unntas offentlighet vil beslutning om unntak i prinsippet bety innskrenket offentlighet.

Myndighetenes holdninger til åpenhet i forvaltningen har endret seg over tid, og lovgivningen har tilpasset seg de endrede verdisyn. Denne utviklingen kommer tydelig frem i NOU 1999:27 «Ytringsfrihet bør finne sted» og «Offentlighetsmeldingen» til Stortinget året før. Disse dokumenter beskriver tidligere mistro til pressen og tilsvarende tillit til forvaltningen forut for offentlighetslovens tilblivelse i 1970. Mot slutten av 1960-tallet antok man at forvaltningen hadde behov for å kunne skjerme seg for å få arbeidsro, og man var skeptisk til pressen - se offentlighetsutvalgets innstilling 1967. Men ytringsfrihetskommisjonen forklarte i NOU 1999:27 at tillit er basert på åpenhet, og effektivitet er avhengig av tillit, så i lengden er det ingen motsetning mellom åpenhet og effektiv forvaltning. Flere endringer i offentlighetsloven og etter hvert vedtakelsen av offentleglova i 2006 avspeiler gradvise, men tydelige holdningsendringer i retning av mer åpenhet. Hensikten med offentlighetsprinsippet er å øke allmennhetens innsikt og engasjement i samfunnsproblemer, samtidig som borgernes – inkludert pressens – tilgang til informasjon innebærer en kontrollfunksjon med forvaltningen og domstolene. Proposisjonen til offentleglova opplister demokratihensyn, kontrollhensyn, rettssikkerhetshensyn og hensynet til at forvaltningen kan fungere som ”informasjonsbank.”

En regel som kan benyttes av administrasjonen til å skjerme opplysninger overfor politikerne som skal fatte beslutninger under ansvar, vil være et alvorlig tilbakeskritt i retning tilstanden før den forrige offentlighetsloven. Administrasjonens beslutninger om taushet om bestemte opplysninger bør kunne overprøves av folkevalgte organer, som organisatorisk normalt er overordnet sine sekretariater.

Øvrig

Det er positivt at kommunalt selvstyre lovfestes, og hovedtrekkene i endringsforslag til kommuneloven støttes.

Flertallets syn i kravet til at kjønnsbalanse ved forholdsvalg skal gjelde når man ser organet under ett støttes ikke. Marker kommune støtter på dette punkt mindretallets anbefaling.

Kommunen støtter forslaget fra flertallet om at fylkesmannen bør gis beslutningsmyndighet til å koordinere statlige tilsyn. Dersom omfanget av den samlede tilsynsvirksomheten blir for stor, kan dette føre til at tjenesteutviklingen stopper opp. Etter vår vurdering vil foreslått ordning bidra til mindre belastning og mer effektiv gjennomføring av statlige tilsyn.

Vi mener tittelen administrasjonssjef/rådmann bør beholdes. Den er like innarbeidet som fylkesmann og jordmor. Tittelen kommunaldirektør som er foreslått er allerede i bruk i mange kommuner, og ved kronologiske fremstillinger kan det bli vanskelig å få et tydelig bilde.

Kommunen anbefaler at betegnelse interkommunalt samarbeid beholdes slik KS også anbefaler. Det er et godt innarbeidet begrep i forhold til de interkommunale selskapene, betegnelsen kommunesamarbeid brukes i dag om vertskommunesamarbeid. Marker kommune er av den formening at kommunene bør beholde muligheten til å opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver jfr. kommunelovens § 27. Den gir oss en fleksibel løsning hvor ikke alle deltakende kommuner behøver være representert i styret.

Marker kommune vil for øvrig understreke betydningen av at departementet igangsetter harmonisering av beslektede lover

Fellesforslaget enstemmig vedtatt

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016:

Prinsipperklæring om kommunalt selvstyre

Lovforslagets innledende kapitler legger til rette for å innfri Norges forpliktelser etter det europeiske charteret om lokalt selvstyre. Det antas at Norge på enkelte områder ikke fyller charterets krav på god nok måte. Vel så viktig som prinsipperklæringen er det at lovens enkelte bestemmelser dekker rettsområder som ikke fyller kravene, men vi er usikre på om dette er tilfellet med det foreliggende forslaget.

NOUen påpeker at Norge ikke etterlever charterets krav om at kommunene skal ha rett til rettslig prøving av statsforvaltningens vedtak, og utredningen viser til at fylkesmennenes tilsyn de facto går utover lovhjemmel i noen tilfeller.

Marker kommunes erfaringer bekrefter inntrykket av at kommunene kan ha behov for uavhengig overprøving av fylkesmannens vedtak. Et element som forsterker behovet er at fylkesmannen i noen sakstyper innehar dobbeltrolle som sektormyndighet og megler/klageinstans. NOUen peker på at overprøving kan skje enten ved domstolene eller ved etablering av en egen, uavhengig nemnd. NOUen går ikke nærmere inn i problemstillingen, men nøyer seg med å vise til at annen utredning er igangsatt (kapittel 29.4). Vi ser frem til resultatet av denne. Vi tilføyer at domstolsadgang for kommunene nok vil sikre gode og riktige løsninger, men det er ventelig en betydelig terskel å forsere før kommunene vil gå til søksmål mot fylkesmannen. Kunne man tenke seg å legge prøvingen til Sivilombudsmannen?

Økonomisk frihet:

Lovforslaget § 2-2 tredje ledd sier: Innenfor rammene av nasjonal økonomisk politikk bør kommuner og fylkeskommuner ha frie inntekter som gir økonomisk handlingsrom.

Bestemmelsen er ny. NOUen forklarer at den sikter til at kommunene i hovedsak bør ha inntekter som kan disponeres fritt, og statens finansiering av kommunene må skje innenfor rammene av den nasjonale økonomiske politikken. Bestemmelsen må kanskje ses i sammenheng med at både legalitetsprinsippet og proporsjonalitetsprinsippet slås fast, slik at begrensninger i det kommunale selvstyret ikke bør gå ut over det nødvendige og dessuten ha hjemmel i lov. Det legges opp til betydelig handlefrihet, ikke minst på økonomiske områder.

NOUen viser til charterets bestemmelser om økonomisk handlefrihet for kommunene, som også omfatter en viss adgang til å styre egne inntekter. Deler av inntektene skal komme fra lokale skatter som kommunene innenfor lovens rammer selv kan fastsette (kapittel 2.1.4). Utredningen følger opp med noe ullne drøftinger av finansieringsprinsippet i kapittel 4.9.2.3. Riktig nok setter egedomsskattelova i dag begrensninger i lovlig skattetrykk av kommunal eiendomsskatt, men grensen er høy, og den kan endres ved alminnelig lovgivning. Det må påpekes at kommunenes muligheter for å fastsette og innkreve skatt bør holdes under klar kontroll via lovgivningen.

Lovforslaget legger opp til å innskjerpe en rekke interne kontrollfunksjoner i kommunene, og dette kan det bli behov for med økt frihet.

Offentlighetsprinsippet

Utredningens kapittel 15 legger opp til å stadfeste det som er antatt praksis om folkevalgtes innsynsrett i opplysninger i kommunene. Slik lovfesting er i utgangspunktet nyttig og rimelig. Våre erfaringer tilsier at innsyn er helt nødvendig, eksempelvis for å kunne vurdere kostnadsbehov i ulike sektorer i forbindelse med budsjettbehandling.

Så lenge det er tale om innsyn i opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt kan brudd på taushetsplikten rammes med lovverkets reaksjoner, både for ansatte og politikere. Vi er enige i at slike opplysninger bør kunne kreves av folkevalgte organer til fremlegging i lukket møte.

NOUen foreslår en bestemmelse som pålegger de folkevalgte taushetsplikt om opplysninger som administrasjonen har bestemt at det ikke skal gis innsyn i. Vi er sterkt skeptiske til forslaget.

Vi er ikke enige i at det kun skal være de folkevalgte organer som samlet og etter avstemning kan forlange innsyn i opplysninger som ikke er undergitt lovpålagt taushetsplikt. For å kunne benytte opplysninger i det politiske arbeidet er det behov for innhenting av opplysninger før møtene. En mulig ordning som derfor bør vurderes, er å gi innsynsrett til politiske partigrupper i tilknytning til saksforberedelse, uavhengig av møtebehandling.

Offentlighetsprinsippet regnes i dag som et grunnleggende demokratisk prinsipp. For opplysninger av slik art at de *kan men ikke skal* unntas offentlighet vil beslutning om unntak i prinsippet bety innskrenket offentlighet. Myndighetenes holdninger til åpenhet i forvaltningen har endret seg over tid, og lovgivningen har tilpasset seg de endrede verdisyn. Denne utviklingen kommer tydelig frem i NOU 1999:27 «Ytringsfrihet bør finne sted» og «Offentlighetsmeldingen» til Stortinget året før. Disse dokumenter beskriver tidligere mistro til pressen og tilsvarende tillit til forvaltningen forut for offentlighetslovens tilblivelse i 1970. Mot slutten av 1960-tallet antok man at forvaltningen hadde behov for å kunne skjermes seg for å få arbeidsro, og man var skeptisk til pressen - se offentlighetsutvalgets innstilling 1967. Men ytringsfrihetskommisjonen forklarte i NOU 1999:27 at tillit er basert på åpenhet, og effektivitet er avhengig av tillit, så i lengden er det ingen motsetning mellom åpenhet og effektiv forvaltning. Flere endringer i offentlighetsloven og etter hvert vedtakelsen av offentleglova i 2006 avspeiler gradvise, men tydelige holdningsendringer i retning av mer åpenhet. Hensikten med offentlighetsprinsippet er å øke allmennhetens innsikt og engasjement i samfunnsspørsmål, samtidig som borgernes –

inkludert pressens – tilgang til informasjon innebærer en kontrollfunksjon med forvaltningen og domstolene. Proposisjonen til offentleglova opplister demokratihensyn, kontrollhensyn, rettssikkerhetshensyn og hensynet til at forvaltningen kan fungere som ”informasjonsbank.”

En regel som kan benyttes av administrasjonen til å skjerme opplysninger overfor politikerne som skal fatte beslutninger under ansvar, vil være et alvorlig tilbakeskritt i retning tilstanden før den forrige offentlighetsloven. Administrasjonens beslutninger om taushet om bestemte opplysninger bør kunne overprøves av folkevalgte organer, som organisatorisk normalt er overordnet sine sekretariater.

Øvrig

Det er positivt at kommunalt selvstyre lovfestes, og hovedtrekkene i endringsforslag til kommuneloven støttes.

Flertallets syn i kravet til at kjønnsbalanse ved forholdsvalg skal gjelde når man ser organet under ett støttes ikke. Marker kommune støtter på dette punkt mindretallets anbefaling.

Kommunen støtter forslaget fra flertallet om at fylkesmannen bør gis beslutningsmyndighet til å koordinere statlige tilsyn. Dersom omfanget av den samlede tilsynsvirksomheten blir for stor, kan dette føre til at tjenesteutviklingen stopper opp. Etter vår vurdering vil foreslått ordning bidra til mindre belastning og mer effektiv gjennomføring av statlige tilsyn.

Vi mener tittelen administrasjonssjef/rådmann bør beholdes. Den er like innarbeidet som fylkesmann og jordmor. Tittelen kommunaldirektør som er foreslått er allerede i bruk i mange kommuner, og ved kronologiske fremstillinger kan det bli vanskelig å få et tydelig bilde.

Kommunen anbefaler at betegnelse interkommunalt samarbeid beholdes slik KS også anbefaler. Det er et godt innarbeidet begrep i forhold til de interkommunale selskapene, betegnelsen kommunesamarbeid brukes i dag om vertskommunesamarbeid. Marker kommune er av den formening at kommunene bør beholde muligheten til å opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver jfr. kommunelovens § 27. Den gir oss en fleksibel løsning hvor ikke alle deltakende kommuner behøver være representert i styret.

Marker kommune vil for øvrig understreke betydningen av at departementet igangsetter harmonisering av beslektede lover

54/16

Tertialrapport 2. tertial 2016

Rådmannens forslag til innstilling:

Tertialrapporten for 2. tertial 2016 tas til orientering.

Formannskapetets behandling/innstilling 22.09.2016:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016

Tertialrapporten for 2. tertial 2016 tas til orientering.

55/16

Eventuell spørretime

Interpellasjoner

1. Skoleskyss fra Marker Sp
2. Basmo Festning fra Marker H
3. Oppfølging av avtale med Scanergy fra Marker V
4. Delegeringsreglement fra Marker H
5. Næringstomter fra Marker H
6. Ukultur fra Marker H

Spørsmål om oppfølging av spredt avløp fra Marker H

56/16

Skjenkebevilling

Rått & Rococco - Hilde Nyborg Braarud

Rådmannens forslag til innstilling:

Det innvilges bevilling for skjenking av alkoholdige drikker i klasse, 2 og 3 i tidsrommet 01.10.16 – 01.10.20 for Rått & Rococco og Galleriet v/styrer Hilde Braarud. Stedfortreder Gustav Otto Braarud.

Bevillingene gjelder alle dager innenfor de begrensninger som er angitt i til en hver tid gjeldende alkoholpolitiske retningslinjer vedtatt av Marker kommunestyre.

Behandling/innstilling fra Oppvekst- og omsorgsutvalget 20.09.2016:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Behandling i kommunestyret 27.09.2016:

Oppvekst- og omsorgsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016:

Det innvilges bevilling for skjenking av alkoholdige drikker i klasse, 2 og 3 i tidsrommet 01.10.16 – 01.10.20 for Rått & Rococco og Galleriet v/styrer Hilde Braarud. Stedfortreder Gustav Otto Braarud.

Bevillingene gjelder alle dager innenfor de begrensninger som er angitt i til en hver tid gjeldende alkoholpolitiske retningslinjer vedtatt av Marker kommunestyre.

Forslag til lov om endring av lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv., lov - høring

Rådmannens forslag til vedtak:

- Forslaget om å heve arealgrensen for konsesjon, boplikt og odel fra 25 til 35 daa støttes.
- Vi har ingen innvendinger mot forslaget om at priskontroll på reine skogeiendommer oppheves.
- Forslag om at priskontroll opprettholdes på landbrukseiendommer med mer enn 35 daa dyrket mark støttes.
- Det frarådes at det innføres unntak fra kravet om delingstillatelse etter jordloven og konsesjonsplikt ved kjøp av tilleggsjord og skog. Tilrettelegging for driftsrasjonalisering ved kjøp av tilleggsareal ivaretas gjennom forvaltningen av jord- og konsesjonsloven i dag. En vil sterkt fraråde salg uten lovbehandling til kjøper som ikke grenser til eiendommen, og til kjøper som ikke eier en aktiv selvstendig eiendom fra før.
- En er enig i at reglene for driveplikt forenkles, det viktigste er at jorda blir drevet. Det bør være skriftlige leiekontrakter, men dagens regel med 10-års leiekontrakter oppleves som lite fleksible og tar ikke hensyn til at eier og leier i mange tilfeller har behov individuell tilpasning.

Behandling:

Marker Høyre og Marker SP fremmet følgende forslag:

Arealgrensen for odelsjord og landbrukseiendom

Marker kommune støtter ikke heving av konsesjonsfritak til 35 daa fulldyrket areal. Areal kan bli oppkjøpt av andre interessenter enn bønder, matproduksjonen vil kunne gå ned. Sammenholdt med vårt formål om nullvisjon for nedbygging av matjord, vil dette vanskeliggjøre en slik politikk. 25 daa er stort nok til å betegnes som småbruk. Som en konsekvens av dette mener vi at dagens krav til priskontroll, 25 daa fulldyrket areal, opprettholdes.

Driveplikt

Dagens krav om 10-års varighet på leiejord bør opprettholdes, dette fordi dagens landbruk, etter regjeringens eget ønske om større bruk, er svært kapitalkrevende. Dette medfører økt behov for forutsigbarhet for de bønder som er i behov av leiejord for å kunne forsvare investeringer i både maskiner og husdyrbygg, samt besetninger. Behovet for forutsigbarhet er også svært avgjørende når det gjelder spredeareal for husdyrgjødsel. Dersom individuelle behov tilsier det, bør det kunne gjøres unntak fra dette kun etter skriftlig godkjenning fra lokale landbruksmyndigheter.

Unntak fra delingsbestemmelse ved fradeling av tomter

Høringsnotatet foreslår at fradeling av tomter til bolig, fritidshus eller naust ikke skal godkjennes etter jordlova, når bare tomtearealet ikke er dyrket eller dyrkbart. Bestemmelsen må ses i sammenheng med at delingssamtykke fortsatt kreves etter plan- og bygningsloven, slik at forslaget kan ligne en forenkling. Men forenklingen går på bekostning av flere hensyn som ligger bak jordlovas delingsforbud, især hensynet til landbruksdrift, og dette er lite omtalt i høringsnotatet.

Den foreslåtte lempingen av delingsbestemmelsen skal gjelde tomter til bolig, fritidshus og naust. I praksis kan det være flytende overgang mellom fritidshus og naust, men fradeling til naust kan kanskje fanges opp av byggeforbudet i 100 meterbeltet i plan- og bygningsloven.

Utgangspunktet for jordlova § 12 er at delingssamtykke er et unntak fra bestemmelsens hovedregel, og sterke landbruksmessige hensyn inngår i begrunnelsene for å kunne gi samtykke til deling. Se Ot.prp. nr. 72 (1993-1994), side 83-84. Landbruksmyndighetene er godt kjent med at det gjennom mange årtier har vært behov for å avverge ulemper og konflikter mellom bønder og tomteeiere, og at slike konflikter har ført til rettsaker og personlige tragedier for de involverte parter. En lang rekke saker for Sivilombudsmannen og noen saker for Høyesterett bekrefter problemstillingene. Som tidligere jordlover skal nå jordlova § 12 ivareta disse hensynene. Hensynet til drifts- og miljømessige ulemper for landbruket inngår knapt i plan- og bygningslovens delingsbestemmelse. Derfor er det behov for å videreføre delingsbestemmelsen i jordlova § 12.

Marker kommune er for tiden en fraflyttingskommune, og dette tilsier en liberal praktisering av etablering av boligtomter. Hyttetomter vurderes på annen måte. Forholdene er kanskje omvendt i bynære kommuner. Regjeringens målsetting om å legge avgjørelser lokalt tilsier at kommunene får tillit til fortsatt å ivareta lokale hensyn i saker om tomtefradelinger med de nødvendige virkemidler i jordlovas delingsbestemmelse.

Unntak fra delingsforbud ved strukturrasjonalisering

Høringsnotatets foreslår å gjøre unntak fra kravet om delingstillatelse etter jordloven og konsesjonsplikt ved kjøp av tilleggsjord og skog, når eiendommene har felles grense. Notatet nevner at felles grense ikke nødvendigvis sikrer en god arrondering av de sammenslåtte eiendommene, og departementet etterspør høringsinstansenes forslag til bedre egnede kriterier enn felles grense.

Vi tilrår ikke at forutgående leietid skal være avgjørende, da våre erfaringer er at de mest aktive bønder leier jord både nært og fjernt, og fritak fra delings- og konsesjonsbestemmelser vil derfor ikke sikre arronderingsmessig gode sammenslåinger, slik departementet ønsker.

Det foreslåtte unntaket fra kravet om delingssamtykke oppfattes å skulle ivareta hensynet til å styrke nabobruk. Dermed bør det forutsettes at nabobruket allerede er et gårdsbruk i aktiv drift eller med mulighet for å bli drivverdig med det aktuelle tilleggsarealet. Dette vil trolig variere fra sak til sak. I noen tilfeller kan det være flere aktuelle kjøperbruk. Skjønner kan være nødvendig. Vi tilrår at gjeldende regelverk videreføres. Hvis det likevel legges opp til en forenklet saksbehandling foreslår vi fritak fra delingsforbudet men opprettholdelse av konsesjonsplikt på tilleggsarealet.

Opphevelse av priskontroll på skogeiendommer

Marker har mye skog og tilsvarende erfaring med skogbrukets behov. Det er en kjent problemstilling at skogeiere i økende grad bor annet sted, slik at skogen ikke pleies på en god nok måte. Skogspleie må foregå kontinuerlig, og dette krever både kompetanse og nærvær. Departementets utsagn om at skogspleie og hogst ofte skjer med flere års mellomrom (side 47) er kanskje riktig for et økende antall skogeiere utenfor næringen, men dette er til skade for skogen. Oppheving av priskontroll på rene skogeiendommer kan føre til ytterligere overgang av skogarealer til uprofesjonelle eiere. Vi kan ikke tilrår dette.

Enstemmig som fellesforslag

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016

Arealgrensen for odelsjord og landbrukseiendom

Marker kommune støtter ikke heving av konsesjonsfritak til 35 daa fulldyrket areal. Areal kan bli oppkjøpt av andre interessenter enn bønder, matproduksjonen vil kunne gå ned. Sammenholdt med vårt formål om nullvisjon for nedbygging av matjord, vil dette vanskeliggjøre en slik politikk. 25 daa er stort nok til å betegnes som småbruk. Som en konsekvens av dette mener vi at dagens krav til priskontroll, 25 daa fulldyrket areal, opprettholdes.

Driveplikt

Dagens krav om 10-års varighet på leiejord bør opprettholdes, dette fordi dagens landbruk, etter regjeringens eget ønske om større bruk, er svært kapitalkrevende. Dette medfører økt behov for forutsigbarhet for de bønder som er i behov av leiejord for å kunne forsvare investeringer i både maskiner og husdyrbygg, samt besetninger. Behovet for forutsigbarhet er også svært avgjørende når det gjelder spredeareal for husdyrgjødsel. Dersom individuelle behov tilsier det, bør det kunne gjøres unntak fra dette kun etter skriftlig godkjenning fra lokale landbruksmyndigheter.

Unntak fra delingsbestemmelse ved fradeling av tomter

Høringsnotatet foreslår at fradeling av tomter til bolig, fritidshus eller naust ikke skal godkjennes etter jordlova, når bare tomtearealet ikke er dyrket eller dyrkbart. Bestemmelsen må ses i sammenheng med at delingssamtykke fortsatt kreves etter plan- og bygningsloven, slik at forslaget kan ligne en forenkling. Men forenklingen går på bekostning av flere hensyn som ligger bak jordlovas delingsforbud, især hensynet til landbruksdrift, og dette er lite omtalt i høringsnotatet.

Den foreslåtte lempingen av delingsbestemmelsen skal gjelde tomter til bolig, fritidshus og naust. I praksis kan det være flytende overgang mellom fritidshus og naust, men fradeling til naust kan kanskje fanges opp av byggeforbudet i 100 meterbeltet i plan- og bygningsloven.

Utgangspunktet for jordlova § 12 er at delingssamtykke er et unntak fra bestemmelsens hovedregel, og sterke landbruksmessige hensyn inngår i begrunnelsene for å kunne gi samtykke til deling. Se Ot.prp. nr. 72 (1993-1994), side 83-84. Landbruksmyndighetene er godt kjent med at det gjennom mange årtier har vært behov for å avverge ulemper og konflikter mellom bønder og tomteeiere, og at slike konflikter har ført til rettsaker og personlige tragedier for de involverte parter. En lang rekke saker for Sivilombudsmannen og noen saker for Høyesterett bekrefter problemstillingene. Som tidligere jordlover skal nå jordlova § 12 ivareta disse hensynene. Hensynet til drifts- og miljømessige ulemper for landbruket inngår knapt i plan- og bygningslovens delingsbestemmelse. Derfor er det behov for å videreføre delingsbestemmelsen i jordlova § 12.

Marker kommune er for tiden en fraflyttingskommune, og dette tilsier en liberal praktisering av etablering av boligtomter. Hyttetomter vurderes på annen måte. Forholdene er kanskje omvendt i bynære kommuner. Regjeringens målsetting om å legge avgjørelser lokalt tilsier at kommunene får tillit til fortsatt å ivareta lokale hensyn i saker om tomtefradelinger med de nødvendige virkemidler i jordlovas delingsbestemmelse.

Unntak fra delingsforbud ved strukturrasjonalisering

Høringsnotatets foreslår å gjøre unntak fra kravet om delingstillatelse etter jordloven og konsesjonsplikt ved kjøp av tilleggsjord og skog, når eiendommene har felles grense. Notatet nevner at felles grense ikke nødvendigvis sikrer en god arrondering av de sammenslåtte eiendommene, og departementet etterspør høringsinstansenes forslag til bedre egnede kriterier enn felles grense.

Vi tilrår ikke at forutgående leietid skal være avgjørende, da våre erfaringer er at de mest aktive bønder leier jord både nært og fjernt, og fritak fra delings- og konsesjonsbestemmelser vil derfor ikke sikre arronderingsmessig gode sammenslåinger, slik departementet ønsker.

Det foreslåtte unntaket fra kravet om delingssamtykke oppfattes å skulle ivareta hensynet til å styrke nabobruk. Dermed bør det forutsettes at nabobruket allerede er et gårdsbruk i aktiv drift eller med mulighet for å bli drivverdig med det aktuelle tilleggsarealet. Dette vil trolig variere fra sak til sak. I noen tilfeller kan det være flere aktuelle kjøperbruk. Skjønn kan være nødvendig. Vi tilrår at gjeldende regelverk videreføres. Hvis det likevel legges opp til en forenklet saksbehandling foreslår vi fritak fra delingsforbudet men opprettholdelse av konsesjonsplikt på tilleggsarealet.

Opphevelse av priskontroll på skogeiendommer

Marker har mye skog og tilsvarende erfaring med skogbrukets behov. Det er en kjent problemstilling at skogeiere i økende grad bor annet sted, slik at skogen ikke pleies på en god nok måte. Skogspleie må foregå kontinuerlig, og dette krever både kompetanse og nærvær. Departementets utsagn om at skogspleie og hogst ofte skjer med flere års mellomrom (side 47) er kanskje riktig for et økende antall skogeiere utenfor næringen, men dette er til skade for skogen. Oppheving av priskontroll på rene skogeiendommer kan føre til ytterligere overgang av skogarealer til profesjonelle eiere. Vi kan ikke tilrå dette.

58/16

Felles forliksråd for Rømskog og Marker.

Rådmannens forslag til vedtak:

Marker kommune godkjenner felles forliksråd for Rømskog og Marker med ett medlem for Rømskog og to medlemmer for Marker

Valgkomiteen legger frem forslag til medlemmer i møtet.

.....
.....

Behandling:

Valgkomiteen fremmet følgende forslag til medlemmer/varamedlemmer:

Avtalevalg

Medlemmer:

Karen Taraldrud, leder

Else Marit Svendsen, nestleder

Varamedlemmer:

Anne Brandsrud

Leif Håkon Krog

Valgkomiteens forslag til medlemmer/varamedlemmer ble enstemmig vedtatt.

Suppleringsvalg til meddommere til lagmannsretten: Bjørn Borgund

Enstemmig vedtatt.

Vedtak i kommunestyret 27.09.2016

Marker kommune godkjenner felles forliksråd for Rømskog og Marker med ett medlem for Rømskog og to medlemmer for Marker

Avtalevalg

Medlemmer:

Karen Taraldrud, leder

Else Marit Svendsen, nestleder

Varamedlemmer:

Anne Brandsrud

Leif Håkon Krog

Suppleringsvalg til meddommere til lagmannsretten: Bjørn Borgund